

Stora Fjäderägg

Svenskt nr: 078000
Int.nr: C 5856
Lat./Long.: N 63 49, O 21 00
Tidigaste fyr år: 1851
Nuvarande fyr år: 1851
Automatiserad år: 1967
Avbemannad år: 1967
Tornets höjd: 13,5 m
Lyshöjd över havet: 34,5 m
Lysvidd: 16,5 nm

Original optik: (8 paraboliska speglar (spegeldiameter 50 cm) med 1 envektig rovoljelampa (förbrukning 2,6 cl/tim) med oföränderlig oljeyta i varje, monterade 2 på var sida av en fyrkantig järnställning, roterande, omloppstid 8 min, urverk med lod (vikt 68 kg))
Nuvarande optik: 4:e ordn. (500 mm) dioptrisk trumlins 310° med 5+5 inslipade ringar, + öppen 50°
Fyrapparat: 2x1000W 120V lampor (reserv 2x40W 10,3V), klipp, fotocell
Övrig utrustning: Sjökabel, batterier
Byggnadsmaterial: Tegel (putsad tegelfasad)
Tornets färg & form: Vitt runt torn

Fyrplatsbostäder: Fortifikationsverket tog över 1972. År 1986 överfördes allt till Naturvårdsverket som hyr ut alla byggnader till Umeå kommun. Fyrmästarbostaden disponeras sedan 1987 av Västerbottens Ornitologiska Förening. En mindre fyrvaktarbostad tillgänglig för SjöV. Sedan 2001 används övriga fyrvaktarbostäder som STF-vandrarhem, öppet juni- mitten sept. Logi inkl båtresa Holmön-Fjäderägg bokas via Holmöns Båtmuseum 090-55220, info på www.fyrvaktaren.se Båtresa med snabbåt (10 min) Olle Nygren 0706-636706.

Ägare: SjöV fyren. Naturvårdsverket äger marken och bebyggelsen.

Kontaktperson: Bottenvikens Sjötrafikområde Luleå 0920-258391. Info om Holmön www.holmon.com

Vägbeskrivning: E4 norrut från Umeå, tag av vid Sävar, kör mot Norrfjärden (totalt ca 30 km) sedan Vägverkets färja (0703-464819) till Holmön (ca 5 nm). Fyren finns på en ö ca 6 nm ost Holmö by. Sommartid båtförbindelser Holmön - Stora Fjäderägg (se ovan). Båt förtöjes i båthamnen på sydväst spetsen av Stora Fjäderägg, sedan ca 10 min gångväg till fyren. Besök även båtmuseet i Holmöns hamn 090-55220

Övrig information: Fyren tändes första gången 1 sept. 1851, klassificerades som omgående spegelfyr och skenet syntes 3-3½ mil. Tornet var ca 6 m högt (ljusgult tegel) och uppe på den stod en lanternin med sockel (totalhöjd 10,7 m). År 1884 byttes rovoljelamporna mot 8 envektiga fotogenlampor (förbrukning 5 cl/tim och lampa) med oföränderlig bränsleyta, 5.000 hefnerljus. Tornet förlängdes (betong) 1914 till nuvarande höjd, putsades och fick ny lanternin. År 1921 installerades en 3:e ordn.(1000 mm) dioptrisk planlins med bulls-eye och inslipade ringar, roterande i kvicksilver, urverk och lod (vikt 350 kg) samt Luxljus (reserv trevektig fotogenlampa Nivå typ), 55.000 hefnerljus. Nuvarande AGA lins installerades 1966 då fyren elektrifierades. En bifyr med 2:a ordn. (1400 mm) dioptrisk trumlins (1 fack á 60°) med krans (5 ringar), Barbier Bernard & Turenne (1/5 av Sandhammaren Norra) tvåvektig fotogenlampa och tvåskärms rotator installerades år 1904 i tornets nedre del. Fotogenbehållaren räckte för ca 20 timmars drift. Bifyren som borttogs 1967 visade tillsammans med Bergudden farleden väster om Holmön. Mistklockan ursprungligen installerad 1909 är nu uppsatt vid Holmöns kyrka. Ön är rik på fornminnen (hyddbottnar, gistvallar, labyrinter och kompassrosor). På ön finns ett 7,5 m högt kummel från 1888. Sedan 1984 bedriver Västerbottens Ornitologiska Förening ringmärkning på ön 1/5 - 10/6 och 1/8 - 20/10.

Skydd enligt lag: Föreslagen som byggnadsminne, hela fyrplatsen. Ön ingår i Holmöarnas naturreservat.

